

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

221. An vir consentiens, vt vxor Religionem ingrediatur, ipse etiam ingredi
debeat; & an sufficiat, vt sumat habitum Equitum D. Ioannis? Et in
prædicto casu an liceat etiam foeminis Monasterium S. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

3. Verum mihi magis placet sententia Coninch de Sac. disp. 34. dub. 7. n. 87. adhibita distinctione: si enim vnusquisque voueat Religionem dependenter ab alterius in Religionem ingressu, non peccat matrimonium consummando: quia nemo obligatus fuit Religionem ingredi, nisi altero ingrediente. Quod si vterque nolit ingredi, vterque liber est ab obligatione: siquidem deficit conditio ad voti obligationem necessaria. At, si vnusquisque voueat Religionem, non quidem dependenter ab alterius in Religionem ingressu, sed dependenter ab eius voto, eod quod promiserit Religionem ingredi, si alius similem praestiterit promissionem, promissione ab vtroque facta, quilibet tenetur Religionem ingredi, esto, alius non ingrediatur: quia apposita fuit conditio ad obligationem voti requisita. Quo casu manifestum est, vtrumque mortaliter peccare, matrimonium consummando, cum exponantur euidenti periculo votum non exequendi; vel quia alter nolens Religionem intrare, compartem cogit ad secum cohabitandum; vel, quia ex copula habita redduntur impotentes ad ingressum, si forte filius concipiatur.

4. Verum, si post consummatum matrimonium, Religionem ex mutuo consensu voueant, nemo tenetur Religionem ingredi alio non ingrediente, nisi forte vxor senex sit, & de incontinentiae periculo minime suspecta. Quo casu solum peccat ille, per quem stat, quominus votum impletur, alius nempe impotentia excusatur. At si nolens ingredi moriatur, vel occasione diuortij dederit, alter obligatur ingredi, si Religioni aptus sit. Quandiu vero non ingrediuntur, copula vacare possunt, nisi periculum sit concipiendi, ob quam causam impediuntur à Religionis ingressu, sicuti haec omnia notauit Coninch disp. 34. dub. 7. n. 93. & consentit Basilius lib. 10. c. 5. n. 20.

5. Sed, si aliquis hic quaerat, an qui castitatem vouit, diuortio legitime facto, possit coniugi adulterae reconciliari? Sanchez lib. 9. disp. 35. num. 28. asserit, praedictum votum castitatis non impedire, quin vouens coniugi adulterae reconcilietur, illique debitum reddat; eod quod nunquam fuerit factum de debito non reddendo, sed non petendo: quippe censendum est factum iuxta praesentem statum, in quo nequaquam obligari poterat ad non reddendum. Haec, inquam, sententia mihi nullo modo probatur; aliàs sic vouens absolute castitatem, posset mortua coniuge aliud matrimonium inire, quod Sanchez non concedit. Signum ergo est sub voto comprehendisse eam castitatem, quam sine prauidicio coniugis praestare posset; atque adeo obligari, tum ad non petendum debitum, tum ad non reddendum, quando licite abstinere à redditione potest, tum ad non contrahendum matrimonium coniuge mortua, vt recte tradit Coninch dicta disp. 34. dub. 6. n. 50. Basilius Pontice supra, n. 19. quibus adde Castrum Palaum tom. 5. disp. 3. punct. 4. §. 7. n. 9.

RESOL. CCXXI.

An vir consentiens, vt vxor Religionem ingrediatur, ipse enim etiam ingredi debeat, & an sufficiat, vt sumat habitum Equitum D. Ioannis?

Et in praedicto casu an liceat etiam feminis Monasterium S. Iacobi ingredi, & in eodem Ordine proficere, & ita satisfaciens sua obligationi? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 242. aliàs 243.

Sup. hac doctrina in §. 1. Ref. seq.

§. 1. **P**lura, & curiosa quaestio, ad quam assero certum esse, vt sit licitus ingressus alterius coniugis post matrimonium consummatum in Religionem, minime sufficere licentiam alterius manentis in saeculo, sed si manes in saeculo sit senex, & absque

incontinentiae suspitione, desiderari vt votum castitatis emittat, si autem iuuenis, id non sufficere, sed opus esse, vt pariter Religionem ingrediatur, vt habetur in c. cum sis, de conuer. coniug. & cap. vxor an in hoc casu sit, de conuer. coniug. & cap. vxor an in an in tali casu sufficiat, si vir assumat habitum Religionis Equitum Melitenium. Negatiue respondit Sanchez de matr. tom. 2. lib. 7. disp. 32. n. 4. in fin. vbi sic ait. Nec fat est si profiteatur vel assumpserit habitum Equitum D. Ioannis, quia ea sit perfectio solennis, ac ij contrarium petitur in c. vxor an, de conuer. coniug. 2.

Sed his non obstantibus, affirmatiua sententiam docet Basilius Pontius de matr. lib. 9. c. 12. n. 3. vbi sic asserit. Cum ergo vno coniuge ingredere Religionem, alter si iuuenis est, ingredi etiam Religionem compellitur, non quidem ingrediatur, vt ibi tantum degat tanquam in aliquo honesto loco recedens, vt seruet continentiam, sed vt verè profiteatur. Sufficiet autem ingredi Religionem sancti Ioannis, quod immerito negat Sanchez, confutetur ex praes. & ego vidi sic seruati. Femines etiam licebit monasterium sancti Iacobi ingredi, & in eo ordine proficere, & satisfaciens suae obligationi. Ita Pontius satis quidem probabiliter, na vt alibi ex auctoritate multorum Doctorum probauimus, votum ingrediendi Religionem impletur, ingrediendo dictam Religionem D. Ioannis.

RESOL. CCXXII.

An mulier quinquagenaria dicatur senex, vt oir possit proficere Religionem, remanens illa in saeculo cum voto castitatis?

Et notatur quod ad Episcopum spectat despicere parum vxor in his casibus extra incontinentiam periculum existat?

Et an dicta licentia adhibenda sit ex praescripti naturae, vel ex consuetudine?

Etiamque aduertitur, quod si coniux ingredi Religionem, vt proficatur, sufficere, si ingrediatur Religionem S. Ioannis?

Et an ingrediente vxore in Religionem, possit vir senex remanere in saeculo cum voto castitatis perpetuae?

Et docetur virum, vt manens in saeculo dicatur praesens aetatis, sexagenarium esse debere, vel eam aetatem, quae ex praes. valetudine ibi aetati respondeat? Ex part. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 73.

§. 1. **D**e hoc casu his diebus interrogatus fuissimus cuius decisione suppono, non licere solum consensum coniugis, vt alteri licitum sit Religionem ingredi, sed requiritur vt quod ambo ingrediantur, vel qui in saeculo mansurus est, & votum perpetuae continentiae editurus, ea sit aetate, vt extra periculum incontinentiae esse videatur. Ita determinatur in cap. cum sis, & cap. Apostolica, de conuer. coniug. & docet Villalob. in sum. 20. 3. r. 13. d. ff. c. 1. n. 2. Hurtado de matr. disp. 11. diff. 9. n. 28. Reginald. 10. 2. lib. 31. c. 4. n. 40. Henricus lib. 11. c. 8. n. 9. in glossa lin. l. Gratianus in discept. forens. c. 102. n. 1. & 27. cum aliis communiter.

2. Difficultas est, quoniam aetas senectutis sufficiat vt coniux non egeat Religionis ingressu, sed possit in saeculo manere castitatis voto altitudo, vt alter coniux legitime ad Religionem transeat?

3. Prima opinio est Basilij Pontij de matr. l. 9. c. 12. n. 3. qui putat hoc arbitrarium esse, & et ceteris stantibus personae, valetudinis, roboris, & antea vitae considerandū & definiendum esse, nam quomodo in aliis legibus, quae communitati imponuntur, vt in priuilegio lactancia comedendi, non reuertuntur, & Diaconissarum

ANTON
Opera
Tom. I & II
E III